Nro 60
D. 3. Marca.
SOBOTA.
ROK 1827.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.

Ustanowienie głównego Trybunału Koron: 1578.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Wczoraj, w obec Władz rządowych, znakomitych osób i mnóstwa pobożnych ludzi wszelkiego wieku i wszelkich stanów, napełniaiących starożytny przybytek, Kościół S. *Jana*, ukończyło się *Nabożeństwo Jubileuszowe*, przez pół roku z wzorową pobożnością w stolicy Królestwa Polskiego odbywane.

D. 21 Lutego r. b. W. Józef *Miklaszewski* mianowany został Patronem przy Tryb: Cyw: Woie: Kaliskiego.

Poiutrze odbędzie się ciągnienie 2giej Klassy, 31szej Loterji Klassycznej; aż do chwili ciągnienia, Losów całkowitych i ćwiartkowych dostać ieszcze można w Kantorach *Petyskusa*; tudzież *Werthejma*, *K. Deplera*, *Ciechanowskiego*, *Morysa* i *Jakubowskiego*.

P. *Legris* autor dzieł różnych o mechanice traktuiących, wydał teraz nowe dzieło o *Mechanice rękodzielniczej*, pod tytułem: La nouvelle mécanique manufacturiére etc:, w którem wylicza przeszło 200 nowych wynalazków, zastosowanych do kunsztów, rzemiosł, rolnictwa i t. p. Dzieło to ozdobione tablicami wyobrażaiącemi machiny do nowych wynalazków służące, kosztuie po złp: 13 exemplarz. Dostać go można w Księgarni N. *Gliksberga* Typografa Uniwersytetu.

Podpisany donosi Prześw: Publiczności, iż w iego nowo założonym *Salonie Oranżerji w Pawązkach*, dane będą w następuiącą Niedziele to iest dnia 4 Marca r. b. dla przyiemniejszej zabawy słuchaczów, *Kwartety*, i kontynuowane będą co Niedziela od godziny 3 do 8mej wieczorem, a że Prześw. Publiczność odwiedzaiąca moią oranżerją przy ostatniej zabawie pod dniem 25 Lutego r. b. przezemnie danej zadowolnioną została, pochlebiam sobie, iż i nadal przytomnością swą zaszczycić mnie zechce. Antre iest wolne.— *F. Schultz.*

W Kantorze *Józefa Dawidsona* przy ulicy Senatorskiej obok handlu JP. *Dobrycza*, przy wczorajszem ciągnieniu Loterji Liczbowej, wygrano *Terno* na Nra 7. — 21. — 33, zł: 1488, tudzież znaczną liczbę Amb i Extraktów.

Podpisany składaiąc niniejszym najczulsze podziękowane Szano: Publicz: za dotąd doznane względy, ma honor donieść, iż iego *Gabinet Figur Woskowych* w pałacu *Gerlacha*, przy ulicy *Krakowskie Przedmieście* na widok publiczny wystawiony, tylko do 11 b. m. otwartym będzie, polecaiąc się przeto P. P. uprasza o liczne odwiedzanie namienionego gabinetu. — *Persak.*

Odwilż, Deszcz. Sanna w mieście znikła.

W ostatnim Nrze *Rozmaitości Lwowskich*, znajduie się artykuł *Obrona krytyki czyli pisma rozsądku* z następuiącym przypiskiem. »Wyraz *krytyka* grecko-łaciński, iako rzecz znaczenia iego, tak mało niegdyś, a zwłaszcza od połowy 17go do połowy przeszło 18go wieku znane u nas były, iż nam w używaniu dla oddania rzeczy właściwie, polskiego wyrazu brakuie. *Knapski* go nawet wsłowniku

swym nie umieścił, a *Linde* późniejsze tylko przykłady użycia iego przytacza. Lecz czytam w najcelniejszym mistrzu czystej i treściwej mowy polskiej: *Jakóbie Wujku*, wyraz *rozsądek*, którym znaczenie wyrazu krytyki, w rozbiorze pism sakramentarskich różnowierców zastępnie. Dla czegożbyśmy oparci na iego powadze, używać tego wyrazu swojskiego, zamiast obcego *krytyki*, ośmielić się nie mieli?

Z *Siedlec*. — *Do Redakcji Kurjera War*: »W końcu artykułu o Teatrze Siedleckim doniesiono było w *Kurjerze*, że będą dalsze wiadomości o talentach Artystów dwóch zebranych tu Towarzystw, i doniesienie czyia strona będzie miała więcej lubowników. Nim takowe doniesienie nastąpi, upraszam o przyięcie moiego, iako z odgłosem Publiczności zgodne. I tak: mylnie doniesiono, iakoby nowo przybyłe Towarzystwo Aktorów, Operę *Kopciuszek* odegrało. Wprawdzie miała ta sztuka podobny tytuł nadany, ale otwarcie mówiąc, było to *Widowisko któremu trudno dać nazwisko*. Tytuł zwabił Publiczność, lecz wykonanie tej sztuki bynajmniej niezaspokoiło. Z przyiemnością oddaiemy sprawiedliwość pierwszemu Towarzystwu; nie łudzi nas tytułami, daie małe Komedjo-Operetki, atoli zawsze dobrze wypracowane. W nich JPanna *Salomonowicz* i JP. *Krzyżostański* mimo początkowego wstąpienia na drogę tego zawodu, częste pochwały sobie zjednywali, niemożna oraz zaprzeczyć usiłowaniom P. *Brzezińskiego*, który zasłużone odbiera oklaski i któremu nad wielu innych słusznie przyznaią pierwszeństwo. JPani *Maiewska* w tem Towarzystwie, zasługuie także na szczególniejsze zalety. Co się dotycze Towarzystwa Pana *Raszewskiego*, dotąd odznaczaią się w grze JPani *Elsner* i JP. *Oliwiński* S. P....

Z Petersburga 26 Stycznia. (*Z D.P. i K.L.*) Według ogłoszenia Najś. *Synodu*, w ciągu r. 1825 w Państwie Rossyjs. Ludzi wyznaiących Religją *Grecko-Rossyjską*, urodziło się 1,704,615, umarło 1,071,212, zawarto ślubów małżeńskich 365,326, a zatem niż umarło więcej urodziło się 633,403; w liczbie zmarłych znajdowało się 848 maiących 100 lat, 32 maiących 120 lat, 4 dożyło 125 lat, a 4 którzy mieli lat od 130 do 135.

Symferopol dnia 3 Stycznia v. s.

Ktokolwiel, niezwiedzaiący nigdy naszego kraiu, z trudnością uwierzyłby w różnicę, istotnie zachodzącą, pomiędzy temperaturą tego miasta, a temperaturą nadbrzeża południowego. Tu, pora iest dżdżysta i zimna, gdy tymczasem z drugiej strony gór, oddzielaiących nas od morza (o 13 mil od miasta), oddycha się powietrzem wiosennem. W tej części Taurydy, róże i inne kwiaty, nieprzestannie kwitły na otwartem powietrzu, a drzewa nawet blizkie są puszczenia. W dzień nowego roku, ieden ze znakomitszych właścicieli nadbrzeżnych, przywiózł tu kilka bukietów róż ze swoiego ogrodu, na podarunki dla Dam znaiomych.

W *Wilnie* rozstał się z tym światem X. *Felix Ciecierski*, Prowincjał Dominikański, żyiący przez lat 53. Oprócz piastowania rozmaitych dostoieństw w swym zakonie, był ciągle nauczycielem fizyki, chemji, matematyki, historji i t. p. zostawił wiele rękopismów nader szacownych. Zgon tego czcigodnego męża był obrazem iego życia, czuiąc się coraz słabszym, wezwał do siebie kapłana, przed którym się wyspowiadał, i Najświętszy Sakrament z przykładną pobożnością przyiął. Ośmiu godzinami przed skonaniem, wezwał ieszcze raz kapłana, i rzekł: *Widzę i znam dokładnie, że dzień dzisiejszy, ostatnim*

iest życia moiego doczesnego, trzeba umrzeć; proszę więc opatrzyć mnie na drogę wieczności Sakramentem ostatniego pomazania. Spełniono iego życzenie. Po czem przemówił czule do przytomnej młodzieży zakonnej, zachęcaiąc do pobożności, do karności zakonnej, i ścisłego pełnienia praw i przepisów, a poleciwszy się ich modłom, coraz słabszym głosem odmawiał aktą religijne, sobie przez kapłana czytane, i godzinie 11 przed południem roku 1826 dnia 2 Listopada, w sam dzień zaduszny, przeniosł się do wieczności, zostawuiąc żal nieutulony współbraciom swoim.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

Dnia 8 z. m. o godzinie 8 zrana, spostrzeżono na niebie w mieście *Szer*, w Królestwie Wirtemberskiem szczególne znaki, maiące kształt *tęczy*, podzielone na dwie spoione części, które będąc w wierzchołku otwarte, miały takież kolory iak tęcza naturalna, z tym tylko wyiątkiem, że kolor czerwony był poprzednim. To szczególne zjawisko okazało się wysoko na horyzoncie, a termometr wówczas pokazywał 8 stopni pod zero. W ciągu pół kwadransa kolory tej tęczy bladły, a gdy słońce weszło, znikła zupełnie. — Utrzymuią, że Margrabiowie *Szawes* i *Selweira*, znajduią się w *Waladolid*, gdzie oświadczyli, że życzą sobie być do *Włoch* zawiezieni. — W *Peterborug*, w Anglji, pokazywano niedawno *Węgorza*, (iest to 2gi o którym się iuż donosi), ważącego 31 i pół funta, maiącego obwodu przy grubym końcu 19 i pół cala, a długości 5 stóp i 3 cali. Ten Węgorz iuż oślepł z starości. — W końcu zeszłego roku, liczyło miasto *Karlsrue*, stołeczne X. W. Badeńskiego, z tamecznym garnizonem 18,866 mieszkańców, z których 17,933 wyznaie wiarę Chrześcjańską, a 933 są wyznania starozakonnego. — W Piwnicach zmarłego Xcia *Jork*, znaleziono 20,000 butelek przedniego wina. — Szwedzki Radca Stanu Jenerał Hrabia *Skieldebrank*, napisał oryginalną Traiedją, pod tytułem *Hilarman*, która graną będzie na scenie teatru Królewskiego w *Sztokolmie*. — W czasie wyporządzenia zamku *Gripenberg*, w pobliskości *Eksi* w *Szwecji*, który został wybudowany przez Feldmarszałka Hrabie: *Wrangla*, na iednej z 4ch wież, w miejscu zabitem tarcicami, gdzie człowiekowi dostać się było niepodobieństwem, niedawno znaleziono 3 dukaty z popiersiem *Jana Kazimierza* Króla *Polskiego*, które zapewne przez szczurów były tam zawleczone. — W mieście *Detroa* w *Ameryce Półno:* wszyscy mieszkańcy ciągle są tak zdrowi, że wcale nie słychać, aby który na iaką bąć słabość narzekał; ciż mieszkańcy cieszący się dobrem zdrowiem tak żyią między sobą zgodnie, iż od dawnego czasu niewydarzyła się żadna sprawa w sądzie; przeto tameczni Lekarze i Adwokaci tak zubożeli, że wielu z nich musi uprawiać ogrody żyiąc tylko kartoflami.—Choremu Panu *Kanning* puszczono krew 2 razy, po czem dopiero uczuł ulgę; z powodu iednak słabości iego, odłożono znowu wniosek względem praw zbożowych do d. 26 b. m. Pan *Burdett*, odłożył także swój wniosek względem katolików do d. 1 Marca. — Pułkownik *Gustawson* (były Król Szwedzki) przybył do *Lipska*, tak nazwaną spieszną pocztą; w drodze miał sobie odmrozić ręce. Żyie w *Lipsku* bardzo prywatnie, i mieszka w domu zaiezdnym; słychać iż chce iechać do *Drezna*. — Od wielu lat nie spadło w Saxonji tyle śniegu, co tej zimy; w średnim stosunku wysokość iego można rachować na łokieć. — Od nieiakiego czasu widać w zachodniej *Szwajcarji* Aientów Baszy *Egipskiego*, którzy staraią się zwabić do służby tego Baszy młodych ludzi, co iako podofficerowie i

prości żołnierze służyli we Francji, czyniąc im najświetniejsze obietnice. Aientami temi są Piiemontczykowie, których za uczestnictwo do rewolucji r. 1821 wygnano z ojczyzny. Dotąd iednak nikogo nie potrafili złudzić. — Ostatnia wiadomość z *Londynu* donosi, że Król *Angielski* znowu uczuwa bole podagryczne. — Spodziewaią się w *Londynie* nadzwyczajnego poselstwa z *Hiszpanji.* — Są tacy ludzie, osobliwie płci żeńskiej i osoby młode, że gdy iadą, siedząc w powozie tyłem obróceni do koni, dostaią mgłości. Niedawno *Irlandzki Szlachcic* uważaiąc, że w podobnem zdarzeniu iego 15stoletnia córka podlegała zwykle mgłościom, uważał to za grymas i kazał aby w ciągu 5cio godzinnej podróży siedziała w koczu, tyłem do koni obrócona; biedna Panienka, usiłowała wszelkiemi siłami okazać, że nieczuie osłabienia, lecz uiechawszy milę, zemgłała, a nazaiutrz zakończyła życie.

Stan zdrowia moiego biedny oddawna i w rozmaitych czasach niedostatecznie ratowany, nakoniec oddałem opiece W. Fiszera Doktora Medycyny i Chirurgji, którego trafne sposoby i bezinteressowna troskliwość, wróciły mi w pożądanem olepszeniu to dobro moie najdroższe. dopiero w świeżo wydarzonym przypadku przeziębienia, kurczu i hemoroidalnej gwałtownych słabości, gdy temi życie moie zagrożone było, także udałem się do tegoż W. Doktora, a ratunkiem Jego również iak i poprzednio, zdrowie uzyskałem. Te korzyści odnosząc niemogłem nie udzielić wiadomości o nich takim nieszczęśliwym, iakim ia byłem, lecz widząc że dobroć serca Twoiego Szanowny Fiszerze Doktorze nieprzyjmuie głośnych dla się uwielbień, widzę przeto, że Ci się obecnym czynem narażam; proszę więc daruj temu przewinieniu, które iest tylko powodowane dobrem Ludzi, i wyrażeniem Ci najczulszej wdzięczności.

D ą b r o w s k i Sekre: Kommissorjatu Wojsk:

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Blummer Jenerał z Pułtuska. – Zielińscy Antoni i Faustyn Oby: z Bartnik. — Kowalski Jan Oby: z Pułtuskiego. – Newelski Jan Assesor z Szczypiorna. – Jawornicki Eustachy Oby: z Podlaskiego. — Dobiecki Win: Oby: — Trembecki Kazimierz Oby: z Oleszcza. — Rybieński Fran: Oby: — Czapski Fran: Oby: z Garlina.

D O N I E S I E N I A.

Nasienie Szperglu iest do sprzedania na korce i cwiercie w Domu Pocztowym u Murgrabiego.

Niżej podpisany potrzebuie Terminatora umieiącego czytać i pisać, do kunsztu mosiężniczego i bronzowniczego. Życzący ma się udać przy ulicy Freta Nr 276. — F. K r y g i e r Mosiężnik i Bronzownik.

Kto znalazł Książeczkę służbową należącą do Kazimierza Polaka; niech odda do Biora Służących.

W dniu 24 z. m. r. b. osoba przechodząc ulicą Długą i Podwalem zgubiła Swiadectwa, służące dla Pawła i Józefy Orzechowskich, przez Kommissarza Obwodu Stobnickiego; uprasza snalazcy o oddanie za nagrodą pod Nr 2649 przy ulicy Marjensztatd.

☞ Przy ulicy Grzybowskiej, pod Nr 1030, są do naięcia od Wielkiej Nocy 3 Pokoie na dole, z Kuchnią, Piwnicą, Wozownią i Stajnią.

Potrzebna iest na Guwernantkę Polka lub Francuzka posiadaiąca doskonale ięzyk Francuzki, przynajmniej początki Niemieckiego, Muzykę i stosowne umieiętności. Wiadomość przy ulicy S. Jerskiej Nr 1774, w handlu na dole.

☞ Podpisany wynalazca Olejku i Maści na zupełne wygubienie Nagniotków, uwiadomia Sz: Publ: iż dostać można w iego mieszkaniu Nr 46, przy ulicy Długiej Ner 543 tychże, opieczętowanych iego literą J.G. z przepisem za zł. 6; co szczególnie działa na guzach zapalnych znajduiących się unóg, a chętnie pieniądze zwrócę, gdy takowy nie uczyni skutku.

Na Niedzielnej Maskaradzie, zgubioną została w Salach Redutowych Bransoletka koralikowa, w złoto oprawna z pyszczkiem w kształcie węża. Znalazca, niech raczy za nagrodą oddać do Magazynu Stroiów Damskich, w domu Petyskusa.

W dniu 27 z. m. z domu Grassowa Nr 942, przy ulicy Trębackiej, zginął wyżeł duży, całkiem biały, uszy wielkie dropiate, na lewem oku łatka kasztanowata. Ktoby go przyprowadził do wyż wymienionego domu, na 2gie piętro, odbierze nagrody zł. 20.

Wczoraj wyciągnięte Nra 86. 39. 7. 33. 21.

Teatr. Jutro pierwszy Akt i Sen z Opery *Czerwony Kapelusik*, Tańce *Kjarynich* a między niemi *Kozak* przez 5 osób i Pantomima *Olbrzym*.